

Geachte Kamerleden,

Het is 2016 en ik sta op het schoolplein te praten met Gert-Jan, de directeur van onze school, over mijn dochter Rosan in groep 6.

Rosan krijgt een uur per week bijles omdat ze nauwelijks kan lezen en schrijven. Die remedial teaching kost per maand meer dan onze vrijwillige ouderbijdrage per jaar, vertel ik Gert-Jan. We raken in gesprek over geld in het onderwijs, over wie wat op welke manier betaalt en wie daar keuzes in maakt. Dat werd het project Geldstromen door de school.

Het schema dat u voor u hebt, is wat eruit kwam na bijna twee jaar 'bottom up' speuren met ons kleine clubje van leerkrachten, schoolleiding, ouders en twee onderzoekers.

Wat wij concluderen uit ónze zoektocht:

- Behoed scholen voor de waan van de dag die je terugziet in allerlei geldstroompjes en -stromen, de verkrijgings- en verantwoordingsbureaucratie die daarbij hoort en het verlies aan geld 'onderweg'
- Maak niet alleen politiek van de macht van de schoolbesturen, maar kijk minstens zo goed naar de geldstromen *tussen* het Rijk en schoolbesturen — en de grootste nood is dan bij het passend onderwijs.
- Houd daarom de lumpsum en **verbreed** hem waar mogelijk

Maar dan moet de basis wel op orde. En die gaat over de **verdeling van de zeggenschap**.

Zeggenschap is dan niet: alles zelf *doen*. Zeggenschap gaat over het *beslissen*. Leg de zeggenschap waar de verantwoordelijkheid het grootst is: op school. Geef de keuze-macht aan school en keer het om. Voer eerst op school het goede gesprek over het geld dat er voor onze leerlingen beschikbaar is.

Over wat we willen voor onze school, in onze buurt. Wat kunnen en doen we zelf? Wat kopen we extern in, waar werken we samen en met wie en hoe lang, hoe organiseren we dat slim? Want niet werkt of niets oplevert, daar kun je mee stoppen. Wat wel werkt, hoeft niet anders.

Kamerleden, zorg ervoor dat we op school dat goede gesprek over geld *kunnen* voeren. Dat dat *zin* heeft, omdat er nog iets te kiezen *valt*. Want helaas zijn heel veel keuzes over het geld dat per leerling beschikbaar is, al lang gemaakt voor het geld op het schoolplein is beland.

- Door het ministerie.
- Door de gemeente, van gemeenteraden tot de afdelingen vastgoed.
- Door subsidieverstrekters.
- Door het samenwerkingsverband.

- Door de directeur-bestuurder van het bestuur.
- Door uitgevers, adviseurs en belangenbehartigers.

En door u, Kamerleden.

Doemt uit dit schema nu meteen het ultieme systeem op? Ja en nee.

Ja, omdat “zeggenschap zo veel mogelijk bij de school” glashelder is en je je bij alle besluiten en optuigen van clubjes kunt afvragen: helpt dit daarbij?

Nee, omdat dit schema laat zien voor welke enorme klus we staan om de zeggenschap op die plekken te krijgen waar ze hoort. Om een systeem te maken dat werkt én uit te leggen is. Want reken maar dat dit systeem terugduwt wanneer je eraan gaat morrelen. Het gaat immers over invloed en macht. Het is niet voor niets dat sommige schoolleiders hun school zien als dat ene Gallische dorpje dat dapper stand houdt.

Het kost enorme energie en tijd om hier *bottom up* verandering in aan te brengen. Energie en tijd die op scholen niet meer aanwezig is.

Top down kunt u als volksvertegenwoordigers de principiële keuzes maken die leiden tot de zeggenschap op de plek waar die hoort, zónder extra verantwoordingsbureaucratie. En dat moet ten koste kunnen gaan van invloed elders in deze spaghetti — ook die van u zelf.

Dat kan best. Leerkrachten, schoolleiders en ouders zijn namelijk prima te vertrouwen met het onderwijs aan onze kinderen.

En met als bijkomend voordeel dat meer echte zeggenschap over je werk, helpt bij hoge werkdruk.

Als u dit ook vindt, maar dan ook echt — *put your money where your mouth is*. Dan gaat u doortastend toewerken naar een systeem dat de primaire zeggenschap over ‘les geven en les krijgen’, daar legt, waar ze hoort.

Op school.

Oh, en Rosan mag na de zomer naar de havo.

Marije van den Berg

namens Geldstromen door de school

www.geldstromendoordeschool.nl

marije@democratieinuitvoering.nl